

Ks. Rafał Kamiński CSMA

DEKALOG – KATECHEZA WSTĘPNA

1. W dzisiejszą niedzielę rozpoczynamy **cykl kazań katechetycznych**. Będziemy go kontynuować w **każdą ostatnią niedzielę miesiąca**. Tematem tych kazań będzie: **Dekalog – Dziesięć Przykazań Bożych**. Ktoś powie: *a więc nic nowego*. Myślę, że pamiętamy IV Pielgrzymkę Jana Pawła II do **Polski w roku 1991**. Wtedy papież był w Polsce **2 razy**. W **czerwcu** odwiedził **16 polskich miast**, a w sierpniu przyjechał do Częstochowy, na Światowy Dzień Młodzieży. Wtedy w czerwcu, kiedy **po raz pierwszy przybywał do wolnej ojczyzny**, było wielkie oczekiwanie, co Papież będzie mówił, jaki będzie temat przewodni jego homilii. Jak nas ukierunkuje w tej nowej rzeczywistości wolności.

Papież przywiózł Dekalog. Dziesięć Bożych przykazań! Z początku było nawet lekkie rozczarowanie, że to przecież żaden oryginalny temat, ale im dłużej słuchano Ojca Świętego, tym głębsze było rozumienie tych **dziesięciu słów**, które Bóg objawił swojemu ludowi na świętej górze Synaj. Napisał je "**swoim palcem**" (Wj 31, 18; Pwt 5, 22) w odróżnieniu od innych przepisów spisanych przez Mojżesza. **Są one słowami Boga w szczególnym znaczeniu**. Zostały nam przekazane w Księdze Wyjścia i w Księdze Powtórzonego Prawa. Już w Starym Testamencie święte księgi powołują się na "dziesięć słów" , ale dopiero w Nowym Przymierzu, w Jezusie Chrystusie, zostanie objawiony ich pełny sens (KKK 2056).

2. Jezus w swoim nauczaniu przejmuje Dekalog i **ukazuje w literze prawa moc Ducha Świętego**. Rozwija wszystkie jego wymagania. **Przykładem tego jest fragment Ew. wg św. Mateusza**, w którym Jezus mówi:

"Słyszeliście, że powiedziano przodkom: Nie zabijaj!... A Ja wam powiadam: Każdy, kto się gniewa na swego brata, podlega sądowi" (Mt 5, 21-22).

Pamiętamy dobrze Ewangelię, która czytaliśmy w niedzielę dwa tygodnie temu. Oto pewien młodzieniec, upada na kolana przed Jezusem i pyta: ***Nauczycielu, co dobrego mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne? (Mt 19, 16)***. Jezus mu odpowiedział: ***Jeśli chcesz osiągnąć życie, zachowuj przykazania*** i dodał: ***Potem przyjdź i chodź za Mną! (Mt 19, 17.21)***.

Pójdzie za Jezusem zakłada przestrzeganie przykazań. One nie są antycznym słowem, ale słowem, które każdy z nas musi odczytać na nowo. Bo wszystkie zobowiązania przykazań są wyrażone **w pierwszej osobie ("Ja jestem Pan...")** i skierowane **do pojedynczej osoby ("ty")**. We wszystkich przykazaniach Bożych właśnie zaimek osobowy *w liczbie pojedynczej* wskazuje na adresata. **Bóg daje poznać swoją wolę całemu ludowi, a zarazem każdemu z osobna (KKK 2063).**

3. **Kościół katolicki przyjął tradycyjny podział i numerację przykazań, ustalone przez św. Augustyna.** Pamiętamy inną jeszcze scenę z Ewangelii, kiedy **do Jezusa przychodzą faryzeusze** i stawiają Mu pytanie: **"Które przykazanie w Prawie jest największe?"** (Mt 22, 36) Jezus odpowiada: "Będziesz miłował Pana Boga swego całym swoim sercem, całą swoją duszą i całym swoim umysłem. To jest największe i pierwsze przykazanie. Drugie podobne jest do niego: Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego. Na tych dwóch przykazaniach opiera się całe Prawo i Prorocy" (Mt 22, 37-40). Dekalog powinien być wyjaśniany w świetle tego podwójnego i jedyne przykazania miłości, która jest wypełnieniem Prawa (KKK 2055). Przykazanie miłości Boga i bliźniego jest streszczeniem Dekalogu. **I tak trzy pierwsze przykazania odnoszą się bardziej do miłości Boga, a siedem pozostałych do miłości bliźniego (KKK 2067).**

Nie wolno jednak zapominać, że Dekalog stanowi organiczną całość. Każde przykazanie odsyła do każdego z pozostałych. Dwie tablice Dekalogu wyjaśniają się nawzajem. **Przekroczenie jednego przykazania jest naruszeniem pozostałych (KKK 2069).** One łączą miłość do Boga i do człowieka. Życie duchowe z życiem społecznym. Nie można zatem wybierać sobie przykazań łatwiejszych do przestrzegania, jak wybiera się owoce na bazarkowym straganie.

4. Dekalog – dziesięć prostych słów był od początku zakorzeniony w sercu człowieka, **jako zasady prawa naturalnego, które Bóg wpisał przy stworzeniu w istotę człowieka.** Na Synaju Bóg ograniczył się do ich przypomnienia. Papież Jan Paweł

II przypomina: *Tak, że i ci, co nie znają Dekalogu, znają jego istotną treść. Bóg głosi **prawo moralne** nie tylko słowami Przymierza — Starego Przymierza z góry Synaj i Chrystusowej Ewangelii — głosi je samą wewnętrzną prawdą tego rozumnego stworzenia, jakim jest człowiek.*

Przykazania poznajemy zatem za pośrednictwem Objawienia Bożego , które przekazuje nam Kościół oraz za pośrednictwem głosu sumienia moralnego (KKK 2071).

5. **Dlaczego dziś warto przypominać o przykazaniach?**

Żyjemy w czasach kiedy często głosi się hasła typu: „*Nie wolno mówić: nie wolno*”, bo przecież wszystko wolno albo „*Zabrania się zabraniać*”. Warto sobie postawić pytanie, jakie jeden z księży postawił kiedyś dzieciom, bo łatwe pytania bywają najtrudniejsze: ***Dlaczego na ruchliwym skrzyżowaniu nie można włączyć samych zielonych świateł?*** Rezolutne dziecko odpowiedziało szybko: ***Bo będzie karambol!***

Podobnie jest z przykazaniami Bożymi, których czerwone i żółte światła usiłuje się teraz zastąpić zielonymi, bo tak niektórzy rozumieją wolność.

Pewna babcia, wychowywała trójkę dzieci po śmierci ich rodziców, takie dzieci na które mówi się „żywe srebra”. Czasem miała ich już serdecznie dość. Wychodziła wtedy, trzaskając drzwiami i mówiła: „A róbcie co chcecie i niech was diabli wezmą!” Ale za chwilę wracała do nich, by sprawdzić czy ich owi diabli nie biorą, **bo ich kochała.** I tak jest z „**wolnością od przykazań**” – **albo będzie karambol, albo diabli wezmą wszystko co ludzkie i Boże w nas.** Dlatego wracamy do przykazań Dekalogu, by choć ich przebłyskami dać znać, jak **oczywiste, niezbędne i zbawienne są tam gdzie ich brakuje! Bo one są dane „dla człowieka”, „dla jego dobra” z miłości Stwórcy.**

Równocześnie jest to moralny fundament **Przymierza z Bogiem.** Jeśli człowiek burzy ten fundament, szkodzi sobie: burzy ład życia i współżycia ludzkiego w każdym wymiarze (Jan Paweł II, Koszalin 1991)

6. **Dziesięć przykazań to wyraz podstawowych powinności człowieka względem Boga i względem bliźniego.** Są one **niezmienne i obowiązują zawsze i wszędzie.** Nikt nie może od przestrzegania ich zwolnić Dziesięć przykazań wyrzył Bóg w sercu człowieka.

Przykazania zawierają ponadto powinności, których materia jest sama w sobie **lekka**. Piąte przykazanie zabrania na przykład obraźliwych słów. Mogą one jednak być **ciężką winą** w zależności od okoliczności lub intencji tego, kto je wypowiada.

7. Nie możemy się lękać, że przykazania są ponad naszą miarę, że są niemożliwe do wypełnienia. Nie tylko swoją siłą mamy je wypełniać. **To, co Bóg nakazuje, pomaga wypełnić dzięki swej łasce** (KKK 2072-2074).4

8. Te słowa, dziesięć słów, które wypowiedział kiedyś Bóg, objawiając się Mojżeszowi na górze Synaj, są dziś nadal bardzo aktualne. Wypowiedziane kiedyś, odbijają się dziś głośnym echem. W Koszalinie, w pierwszym dniu pielgrzymki, w czasie której Jan Paweł II przypominał nam o Bożych przykazaniach, tak prorocznie mówił:

„ Stąd, znad Bałtyku, proszę was, wszyscy moi rodacy, synowie i córki wspólnej Ojczyzny, abyście nie pozwolili rozbić tego naczynia, które zawiera Bożą prawdę i Boże prawo. Proszę, abyście nie pozwolili go zniszczyć. Abyście sklejali je z powrotem, jeśli popękało.

Abyście nigdy nie zapominali:

„Jam jest Pan, Bóg twój, którym cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli. Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną!”

— **Nie będziesz brał Imienia Pana Boga twego nadaremno.**

— **Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.**

— **Czczij ojca twego i twoją matkę.**

— **Nie zabijaj.**

— **Nie cudzołóż.**

— **Nie kradnij.**

— **Nie mów fałszywego świadectwa.**

- Nie pożądaj żony bliźniego twego.
- Nie pożądaj żadnej rzeczy, która jego jest”.

Oto Dekalog: dziesięć słów. Od tych dziesięciu prostych słów zależy przyszłość człowieka i społeczeństw. Przyszłość narodu, państwa, Europy, świata”

9. **Dziś czytamy Ewangelię**, w której niewidomy Bartymeusz woła za Jezusem: „**Synu Dawida ulituj się nade mną**”. Niektórzy go uciszają, ale czym bardziej go uciszają, On tym głośniej krzyczy. I Jezus go przywołuje do siebie. Bartymeusz zrzuca płaszcz i biegnie do Pana, a Ten go uzdrawia. Wyprowadza go z ciemności, przywracając mu wzrok.

10. Być może i my przyzwyczailiśmy się do **naszych ciemnych i ciasnych dróg. Przykazania Boże są dla nas światłem, które chce je rozświetlić**. Może my sami, a może inni wokół nas zagłuszają w nas głos sumienia, uciszają wołanie **Boga w sercu: Nie zabijaj, Nie cudzołóż, Nie kradnij**. Trzeba nam na nowo pójść za Jezusem drogą Jego przykazań, spełnianych w życiu codziennym. Potrzeba jak Bartymeusz, zerwać się do nowego życia, zrzucić płaszcz dotychczasowych grzechów i niewierności i wyznać wiarę w Jezusa Chrystusa – Syna Dawida.

11. Przykazania Boże – Dekalog jest drogą do prawdziwego szczęścia, którego prawa tego świata dać nie mogą. W kolejnych miesiącach będziemy szczegółowo pochylać się nad każdym z przykazań, słuchając do czego nas wzywają i przed jakimi konkretnymi grzechami nas strzegą. Już za miesiąc przykazanie I i II.

Powierzamy się Tobie Duchu Święty na tę drogę: „Słowa Twoje, Panie, są prawdą. Uświęć nas w prawdzie” (por. J 17, 17). Amen.

Ks. Rafał Kamiński
(Kazanie wygłoszone w XXX niedzielę zwykłą, B, 25-X-09 r.)